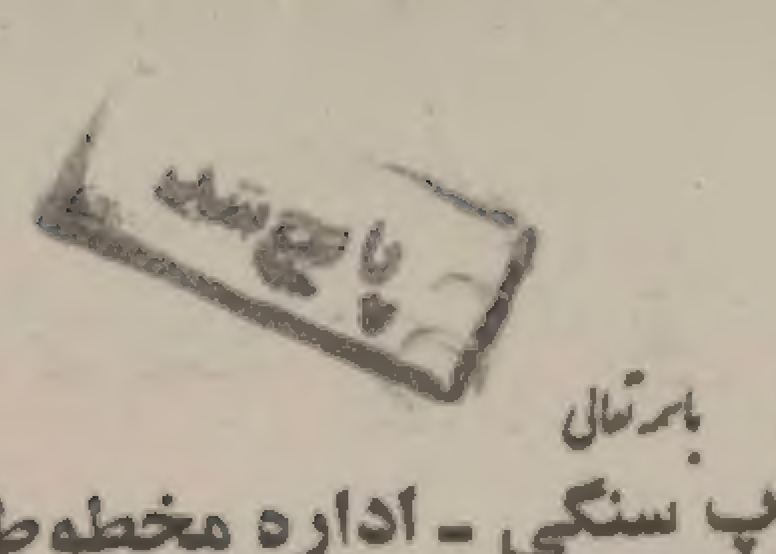

باسمه تعالی

فهرستبرگه منابع چاپ سنگی - اداره مخطوطات

شماره ثبت: ۲۵۱۸۷

رده‌بندی دیویی: ق ۹۶۶ الف ۳۴۳/۵۵۰۱۲۲

سرشناسه: ایران. قوانین و احکام

عنوان قراردادی:

عنوان: قانون خدمت نظامی، یا، وظیفه ملت

کاتب:

تاریخ کتابت:

محل نشر: [بی‌جا] ناشر: [بی‌نا] تاریخ نشر: ۱۳۰٤ ق.

صفحه شمار: ۱٦ ص. مصور☐ درسی☐ گراور یا افست☐

زبان: فارسی ابعاد: ۱۱×۱۷ نوع خط: نستعلیق

روش تهیه: وقفی☐ اهدایی☐ خریداری☐ ارسالی☐

توضیحات: نامعلوم تاریخ ثبت: -

یادداشتها:

موضوع(ها): ۱. نظام وظیفه - قوانین و مقررات - ایران.

شناسه(های) افزوده: الف. عنوان.

فهرستنگار: [signature] تاریخ فهرستنگاری: اسفند ۸۹

قانون خدمت نظامی
یا وظیفهٔ ملت

قانون خدمت نظامی اجباری

مشتمل بر پنج فصل و ۳۶ ماده که در تاریخ ۱۶ خرداد ماه یکهزار و سیصد و چهار شمسی از تصویب مجلس شورای ملی گذشته است

فصل اول

ماده ۱ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه اتباع ذکور دولت ایران اعم از سکنه شهرها و قصبات و قرا و ایلات و متوقفین در خارج از ایران از اول سن بیست و یکسالگی مکلف بخدمت سربازی میباشند مگر در موارد دیگر که بر طبق این قانون مستثنی شده باشند

ماده ۲ - مدت خدمت سربازی مذکور در ماده فوق که بیست و پنجسال است بدو دوره تقسیم میشود

۱ - دوره خدمت نظامی و مدت آن شش سال است که دو سال آن مدت تحت السلاح و چهار سال بعد احتیاطی ا

ب - دوره ذخیره و مدت آن سیزده سال است که شش سال اول ذخیره مقدم و هفت سال بعد ذخیره تالی است

ج - دوره پاسبانی و مدت آن شش سال است.

ماده ۳ - ترتیب احضار هریک از دوره های سه گانه مذکوره در ماده (۲) مطابق نظامنامه تجهیزات عمومی وزارت جنگ معین خواهد شد و مواقعی که تجهیز جزء و احضار قسمتی از قشون احضار دورت ایجاب نماید از دوره احتیاط شروع و به پاسبانی ختم خواهد شد.

ماده ۴ - مملکت ایران مطابق تشکیلات قشونی بنواحی سربازگیری منقسم شده و افراد قشونی در مراکز حوزه های سربازگیری خود گرفته خواهند شد.

ماده ۵ - در تمام نواحی سربازگیری بموجب پیشنهاد وزارت جنگ و تصویب هیئت وزراء و صدور فرمان همایونی از پانزدهم مهرماه هر سال تا آخر ماه مهر همانسال عمل سربازگیری شروع و خاتمه خواهند یافت

ماده ۶ - در اول هر سال تا آخر فروردین شعبه سربازگیری
هر ناحیه قشونی صورتی از کلیه افرادی که در آن سال بسن سربازی
میرسند و در ثبت حوزه های جزء بایستی باشند از دفتر سجل نفوس
آن ناحیه استخراج نموده و بوسیله رؤسای مافوق خود بوزارت جنگ ارسال میدارد

ماده ۷ - وزارت جنگ پس از وصول صورتهای مزبوره عده
نفراتی را که در آن سال لازم خواهد داشت با تعیین تقسیم آن عده
بنواحی باضافه صدی بیست برای کسور احتمالی معین کرده برای
رؤسای حوزه های قشونی ارسال خواهد نمود

ماده ۸ - مادام که احتیاجات قشونی کمتر از میزان افراد است
که باید برای خدمت نظامی احضار شوند افراد لازم برای احتیاجات
وزارت جنگ بترتیب قرعه از بین اشخاص واجد شرایط خدمت
نظامی معین خواهند شد و اشخاص مزبور بسه طبقه تقسیم میشوند

۱- اشخاص غیر متاهل . ۲- اشخاص متاهل بدون اولاد
۳- اشخاص متاهل با اولاد . برای تامین احتیاجات قشونی
افراد طبقه اول مقدم بر طبقه ثانی و طبقه ثانی مقدم بر طبقه ثالث برای قرعه دعوت میشوند

ماده ۹ - اشخاصیکه واجد شرایط نظامی بوده ولی قرعه بنام ایشان اصابت ننماید باز در سال بعد هم جزو اشخاصیکه برای قرعه دعوت میشوند حاضر گردند ولی درصورتیکه در آن سال هم قرعه بنام آنها اصابت ننماید جزو دوره پابیان محسوب خواهند شد و تا سن چهل و پنجسالگی در جزء پاسپانها خواهند ماند

ماده ۱۰ - افراد ذخیره مقدم هر سال یکمرتبه و افراد ذخیره ثانی هر سه سال یکمرتبه در حوزه خود برای مدت یکماه مشق نظامی باید حاضر شوند موعد و ترتیب آن مطابق نظامنامه که وزارت جنگ تهیه خواهد کرد معین خواهد شد

ماده ۱۱ - پس از اجرا شدن قانون نظام اجباری در مملکت اشخاصیکه در سن سربازی و یا بعد از آن خواهند داخل خدمت دولتی یا اجتماعی یا مشاغل آزادی و مستلزم اجازه رسمی دولت بشوند باید تصدیق انجام خدمت تحت السلاح یا عدم اصابت قرعه و یا معافیت از خدمت نظامی را در دست داشته باشند

ماده ۱۲ - اشخاصیکه بخواهند داخل خدمت در صف نظامیه شوند

امنیه نشوند باید خدمت دوره کامل تحت السلاح (دو سال) را تمام کرده و تصدیقنامه حسن اخلاق و صحت عمل را در دست داشته باشند

ماده ۱۳ - اشخاصیکه قبل از رسیدن بسن سربازی داوطلبانه دو سال تحت سلاح خدمت نموده باشند از شرکت در قرعه معاف و جزء ذخیره محسوب میگردند

ماده ۱۴ - کسانیکه خدمت تحت السلاح خود را بانجام رسانیده باشند و بخواهند بخدمت خود ادامه دهند در صورت احتیاج زمان جنگ پذیرفته خواهند شد

فصل دوم - در معافیت و مهلت و تقلیل مدت خدمت نظامی

ماده ۱۵ - کسانیکه از خدمت نظامی اجباری بواسطه علل مزاجی معاف میباشند:

۱ - نابینای از یک یا دو چشم ۲ - قوزی ۳ - کر ۴ - لال ۵ - شل و چلاق ۶ - یکدست ۷ - فاقدین شست یا سبابه دست راست ۸ - اشخاص قصیر القامه که قد آنها از یک گز و نیم کوتاه تر باشد ۹ - اشخاص مسلول و مبتلا بامراض مسریه بتصدیق دو نفر طبیب نظامی یا صحی ۱۰ - اشخاص ضعیف البنیه و مریض و نزدیک بین

و معیوبین از دو چشم بتصدیق دو نفر از اطبای نظام که عدم استعداد آنها را برای خدمات نظامی تصدیق نمایند

تبصره - اشخاص ضعیف البنیه یا مرضای قابل معالجه جزو قرعه محسوب و در صورتیکه قرعه بنام آنها اصابت نماید داخل خدمت شده ولی قبل از رفتن تحت السلاح بخرج دولت معالجه خواهند شد

ماده ۱۶ - کسانیکه بواسطه موقعیت خود از خدمت نظامی معاف میباشند

۱ - حکام شرع مجاز باجتهاد یا فتوی از مراجع تقلید یا متوفی و علما درجه اول مذاهب زردشتی و کلیمی و مسیحی و مدرسین علوم معقول و منقول ۲ - دارندگان تصدیقنامه (دیپلم) در مدارس عالیه داخله یا خارجه (۳) طلاب علوم دینیه که در مدارس قدیمه تحصیل مینمایند اعم از اینکه در مدارس مزبوره ساکن باشند یا نباشند در صورت اصابت قرعه بنام آنان و واجد بودن قرعه شرایط ذیل در مدت تحصیل و داشتن تصدیق اجتهاد یا فتوی پس از تحصیلات از خدمت نظام معاف میباشند

نداشتن اشتغالی جز تحصیل و داشتن تصدیقنامه طلبگی از
مدارس و متولی مدرسه که فقط اشتغال بتحصیل دارند

ب - دادن امتحان سالیانه مطابق در جائیکه طلاب تحصیل
میکنند از مقدمات ببالا .

تبصره - هیئت مختلط را دولت از بین متخصصین معین خواهد
کرد ۴ - یگانه پسر هر مرد یا زنی که سنش بشصت رسیده یا بواسطه
علت مزاج از اداره امر معاش خود عاجز باشد و کفالت بر عهده
آن پسر باشد در تمام مدت کفالت .

۵ - پسر دوم هر مرد یا زنی که پسر اولش تحت سلاح باشد و در صورت
نداشتن پسر سوم آن پسر بسن هیجده سال نرسیده باشد

۶ - پسر هر مرد یا زنی که یک پسر اولش در خدمت نظامی وفات کرده
باشد در صورتیکه آن مرد یا زن پسر دیگری هم داشته باشد
این معافیت تا زمان رسیدن پسر دیگر بسن هیجده سالگی خواهد بود

۷ - پسر هر بیوه زنی که غیر از آن پسر کسی دیگر تکفل امور معاشیه او
را نماید در تمام مدت کفالت .

۸ - هر جوانی که مدیر یا نفقه ده یک خانواده بوده در تحت کفالت پدر یا برادر یا مادر یا زن یا برادرزنی که کفالت امور خانواده او را بعهده نداشته باشد مادام که این وضعیت باقی باشد.

۹ - هر جوانی که وصی یا قیم یتیمی باشد که بغیر از او برای اداره کردن امور آن یتیم شخص دیگری نباشد مادام که حال بهمین منوال باشد.

۱۰ - هر جوانیکه منحصراً کفیل معیشت جد یا جده پیر یا علیل از کار افتاده خود باشد مادام که حال بهمین منوال است.

۱۱ - دو نفر یکه شخص کفیل یک یا چند خانواده باشند در در یکسال قرعه بنام هر دو اصابت نماید آنکه اکبر از آن دو است و قرعه بنامش اصابت نموده است بخدمت نظامی داخل و دیگری مادام که این وضعیت باقی است از خدمت معاف خواهد بود.

۱۲ - یکی از دو پسر پدری که قرعه بنام هر دو اصابت نماید با انتخاب پدر برای مدت دوسال معاف خواهد بود.

۱۳ - پسران دیگر هر شخصی که بواسطه قرعه یک یا دو پسر او داخل خدمت نظامی میشوند برای مدت دوسال

مادهٔ هفدهم - محصلینی که در مدارس عالیه و یا متوسطهٔ داخله یا خارجه مشغول تحصیل باشند و سن سربازی را ببندند و قرعه بنام آنها اصابت نماید تا موقع اکمال و اتمام تحصیلات خود از خدمت نظامی معاف هستند

مادهٔ ۱۸ - مدت خدمت تحت السلاح دارندگان تصدیقنامه رسمی (دیپلم) از مدارس متوسطه داخله یا خارجه فقط یکسال خواهد بود و پس از آن جزء ذخیره محسوب میشوند

مادهٔ ۱۹ - شاگردهای فارغ التحصیل مدارس متوسطه که دارای تصدیقنامه رسمی (دیپلم) باشند در صورتیکه بسن هیجده بالغ شوند میتوانند بدون قرعه داوطلبانه داخل خدمت نظامی شوند و پس از یکسال خدمت تحت السلاح جزء ذخیره محسوب خواهند شد

فصل سوم - قرعه و وظائف مجلس سربازگیری

مادهٔ ۲۰ - پس از صدور اوامر وزارت جنگ در باب احضار افراد بخدمت نظامی مأمورین سربازگیری با هیأت منصبان ساخلو که برای هر حوزه معین شده اند با دفاتر مذکوره در مادهٔ (۶)

بمراکز حوزه رفته باطلاع مأمورین کشوری اسامی کلیه افراد ساکن
آنحوزه را که واجد سن سربازی شده و یا مشمول ماده (۹)
میباشد و یا معافیت موقت آنها خاتمه یافته است
از مقیم یا مسافر با دفتر نفوس تطبیق مینمایند که در روز معین
بمحل سربازگیری و مجلس قرعه دعوت شوند

ماده ۲۱ - کلیه افراد مذکور در ماده فوق مکلفند که در موعد
معین در مجلس قرعه حضور بهم رسانیده و در عوض مسافرین و
اشخاص علیل غیر قادر بحرکت باید پدر یا برادر یا یکی از اقوام
ذکور یا شخص دیگر را که نماینده معین نمایند حاضر شوند

ماده ۲۲ - برای اجرای عمل قرعه در مرکز حوزه سرباز
گیری هیئتی مرکب از اعضاء مفصله ذیل تشکیل میشود

۱ - حاکم و رؤسای مالیه و بلدیه و نظمیه و امنیه و مدعی العموم
محل در صورت بودن روسای مزبور در محل

۲ - یکنفر صاحبمنصب و یک یا دو نفر طبیب نظامی بانتخاب
فرمانده ناحیه سربازگیری

۳ - پنج نفر از معاریف و معتمدین اهل محل که یکی از آنها از طبقه علما خواهد بود به تعیین حاکم محل.

تبصره - درصورتیکه انجمن ایالتی یا ولایتی در محل باشند دو نفر از پنج نفر مزبور از اعضاء انجمن بانتخاب خود در انجمن خواهند بود.

ماده ۲۳ - ریاست مجلس سربازگیری بعهده حاکم محل و نظارت آن با نماینده ارشد نظام و مسئولیت مشترکه کلیه اعضاء آن خواهد بود

ماده ۲۴ - در روزی که برای سربازگیری معین شده مجلس مزبور در محل معین شده رسماً افتتاح خواهد شد و مجلس مزبور علنی بوده و مردم میتوانند بعنوان تماشاچی حضور بهم رسانند بدون اینکه حق شرکت در مذاکرات مجلس را داشته باشند.

ماده ۲۵ - وظائف مجلس سربازگیری از قرار ذیل است:

۱- امر دولت در احضار افراد بخدمت نظامی و عده سربازیکه در حوزه باید گرفته شود و مواردی که مطابق این قانون از خدمت نظامی دائماً یا موقتاً معاف میباشند برای حاضرین قرائت میشود

۲ - اشخاصیکه در آن سال برای خدمت نظامی دعوت شوند مطابق
دفاتر مستخرجه ارسالی وزارت جنگ در دفاتر نفوس محلی یک یک
بصدای بلند خوانده و حاضر و غائب معین شده و اشخاص حاضر معاینه
گردیده و آنهائیکه قابلیت سربازی ندارند خارج و سند معافیت
بآنها داده میشوند

۳ - بنام اشخاصیکه بر طبق فصل دوم این قانون معاف میشوند
رسیدگی کرده پس از تصدیق حقانیت آنها در مقابل اسامی آنان
در دفتر سربازگیری ذکر علل را نموده و سند معافیت بآنها میدهند

۴ - اشخاصیکه در دفتر اسامی نامشان ذکر شده ولی بواسطه
مسافرت یا مرض نتوانند حاضر شوند و نماینده فرستاده باشند از
نماینده آنها تحقیقات لازمه بعمل آمده علل عدم حضور و لیاقت و معافیت
و عدم معافیت آنها در مقابل اسمشان قید و سند مقتضی بنماینده آنها داده خواهد شد

۵ - دفاتر ارسالی وزارت جنگ با دفاتر نفوس محلی تطبیق شده در صورت
اختلاف علل و موجبات آن تحقیق و بر طبق آن تحقیقات عمل میشود و پس از
اتمام عملیات دفاتر مذکوره بسته شده و بامضاء تمام اعضاء مجلس خواهد رسید

۶ - پس از موضوع کردن معافین از خدمت نظامی از مجموع عده بقیه افراد قابل قرعه بطبقات سه که مذکوره در ماده (۸) تقسیم میشوند و پس از آن عده لازمه از میان آنها بقرعه تعیین میشود

ماده ۲۶ - قرعه باید علنی و در حضور حاضرین در مجلس سربازگیری کشیده شده و باسم هر کسی اصابت نماید باواز بلند اعلام شده و در مقابل اسم آن شخص در دفتر ثبت و بامضاء رئیس و ناظر و منشی مجلس سربازگیری رسد .

ماده ۲۷ - بکسانیکه قرعه بآنها اصابت ننماید تصدیق عدم اصابت قرعه بامضای رئیس و ناظر و منشی مجلس سربازگیری در روی قرعه مخصوص جائی داده خواهد شد و در دفتر نیز مقابل اسامی آنان عدم اصابت قرعه درج میشود .

ماده ۲۸ - اشخاصیکه بزیاده از دو سال حبس جزائی محکوم شده و یا از حقوق مدنی موقتاً محروم گردیده و قرعه باسمشان اصابت نماید در مدت خدمت تحت السلاح از شرافت حمل اسلحه محروم و بعملجات نظامیه

ماده ۲۹ - در صورت حصول اختلاف عقیده مابین اعضاء مجلس سرباز

گیری رای اکثریت قاطع خواهد بود.

ماده ۳۰ - پس از ختم عملیات مجلس سربازگیری صورت مجلس در چهار نسخه نوشته شده و پس از امضاء مجلس مزبور دو نسخه برای وزارتین جنگ و داخله ارسال شده و نسخه دیگر در دفتر حوزه سربازگیری و دفتر حکومتی ضبط خواهد شد.

فصل چهارم در مجازات مستنکفین از خدمت نظامی و فراریان از قرعه و مساعدین با آنها

ماده ۳۱ - کلیه اشخاصیکه بمحض فرار از دخول در خدمات نظامی یکی از اعضاء خود را که مستلزم معافیت از خدمت نظامیست ناقص نمایند در صورت ثبوت در محکمه نظامی بدون قرعه برای تمام مدت خدمت نظامی جلب میشوند

ماده ۳۲ - اشخاصیکه بدون عذر موجه در مجلس سربازگیری حاضر نشوند و یا نماینده نفرستند برای استنکاف از حضور در مجلس قرعه یا فرار پس از ثبوت تقصیر آنها در محکمه نظامی با عضویت یکنفر نماینده از طرف حکومت محل جلب

بخدمت نظامی شده در عوض دو سال سه سال بخدمت استخدام خواهند شد

ماده ۳۳ - هر یک از افراد و غیره که در مواقع احضار برای خدمت نظامی پنهان شده موجبه حاضر نشوند پس از ثبوت تقصیر آنها در محکمه نظامی از یکماه تا سه ماه محکوم بحبس میشوند

ماده ۳۴ - کسانیکه در عملیات اشخاص مذکوره در مواد ۳۱ ۳۲ ۳۳ شرکت یا امداد نمایند پس از ثبوت از یکماه تا سه ماه محکوم بحبس میشوند چنانچه امداد کنندگان در عملیات مزبوره از مامورین دولتی باشند علاوه بر مجازات مزبوره از خدمت دولتی برای مدت یکماه تا دو سال منفصل میشوند .

فصل پنجم - ماده سی و پنجم - در هر ناحیه سربازگیری که قانون سجل احوال اجرا شود قانون خدمت نظام اجباری اجرا خواهد گردید و پس از اجرای این قانون اصول بنیچه نسبت بآن قسمت ملغی خواهد بود ماده ۳۶ - نظامنامه اجرای اینقانون را وزارتین جنگ و داخله باتفاق نظر تدوین کرده پس از تصویب هیئت وزراء بوسیله وزارت جنگ بموقع اجرا گذارده خواهد شد

اینقانون که مشتمل بر سی و شش ماده است در جلسه ۱۶ - خرداد ماه یکهزار و سیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی (حسین پیرنیا) عین قانون در کابینه ریاست وزراء ضبط است (محمود)

قانون خدمت نظامی

